

(~300 m²), egyet a D-i (~280 m²), egyet pedig a kettő között, a nyomvonal tengelyének közelében alakítottunk ki. Pozitív eredményt éppen az utóbbi, középső szelvény Ny-i végén tapasztaltunk, ahol egy római kori szarmata népszerűséghez köthető árok részlet került elő. Az árok kiterjedését célzó kutatások során az említett közbülső szondát kibővítettük (~371 m²), amely nyomán az árok teljes, mindösszesen 7 m hosszú szakasza ismerté vált. Korát három, egyértelműen szarmata kori kerámia alapján keltezhettük, ám ennél pontosabb keltezés nem volt lehetséges.

Munkatársak: Nagy Norbert, Takács Gábor régész-technikusok.

PÓPITY DÁNIEL

100. Csarnóta határa (Baranya megye) Ő, B, A

2010. szeptemberben elvégeztük a területen folyó Horvát Tranzit gázvezeték építése által érintett régészeti lelőhelyeken a földmunkák megfigyelését.

Kis-pápe (HT-168, KÖH 74695): A nyomvonal 187+375 és 187+850 km-szelvényei között a kutatott 2411 m²-ből 718 m² volt régészeti érintett. A lelőhely egy dombtetőn található, melyet DNy-ról egy vízfolyás határol. A területre jellemző, hogy vörös agyagos altalaj (paleotalaj?) jelentkezett, sok helyen a humusz alatt 30–40 cm-rel. A feltárt 20 régészeti objektum, egy tűzhely és a hozzá tartozó hamusgödör kivételével, mind hulladéktároló verem volt. Leletanyaga mennyiségre viszonylag sok, de kevés benne az igazán jellegzetes típus, és a díszítés is ritka. A lelőhelyet őskorinak határoztuk meg.

Telek (HT-169, KÖH 74697): A nyomvonal 188+100 és 188+500 km-szelvényei között a 3003 m² nyesett területből 1686 m² volt régészeti pozitív. A lelőhely egy dombtetőn, két vízfolyás között található. A lelőhely mintegy 400 m hosszan jelentkezett a nyomvonalban. Bronzkori és avar gödröket is szép számmal találtunk. Az egyik bronzkori gödörben egy zsugorított helyzetben fekvő gyermekcsontvázat tártunk fel. Mindkét régészeti korszak objektumai gazdag leletanyaggal rendelkeztek.

Munkatársak: Orbán Gábor, Bósz Attila, Simó Attila, Birkás Péter, Zsubori István.

LIGNER JÁCINT

101. Csávoly, Halastótól Ny-ra (KÖH 69471)

(Bács-Kiskun megye) B, Ú, I

A Magyar–Horvát gázvezeték fektetéséhez kapcsolódóan 2010. április 8–21. között végeztük el a HT-44 jelű lelőhely megelőző feltárását. A lehumuszolt 956 m²-ből 534 m² volt régészeti fedett.

A lelőhely Csávoly belterületétől É-ra, a halastóvá duzzasztott Csávolyi-csatorna Ny-i partján található. A 2009-ben végzett terepbejárás során egy kb.

100×100 m-es felületen lokalizálták a lelőhelyet, melyen szarmata és kora bronzkori jellegű kerámiatöredékek kerültek elő. A gázvezeték nyomvonalán végzett szakfelületek eredményeképpen a lelőhely K–ÉK felé kibővült, így a feltárási szelvény végül a nyomvonal 96+850 valamint a 97+050 km-pontjai között húzódott. A megelőző feltárás során előkerült objektumok szóródása alapján megállapíthattuk, hogy a terepbejáráskor a nyomvonal pufferzónáját érintő HT-46 lelőhely (Halastótól Ny-ra II.) lényegében beleesik a MOL-vezeték nyomvonalába. A régészeti munkálat során az is világossá vált, hogy a két azonos korú lelőhely gyakorlatilag összeér egymással, egy egységet képez.

A 200 m hosszú, ÉK–DNy irányú szakaszon a felső 100–80 cm vastag termő humuszréteg alatt, a sárga agyagos altalajon 23 objektum (36 stratigráfiai egység) került elő. Az objektumok közül 6 újkori, 6 késő bronzkori, 11 pedig ismeretlen korú volt. Utóbbiak zöme feltehetően az újkoriak közé tartozhat. A régészeti értékelhető 6 bronzkori objektumból 3 árok, 3 pedig gödör volt. Az egyik gödör egy nagyobb méretű alaktalan, több kisebb lemezyedő gödörrel összeálló föld-, ill. agyaggyerő hely volt. A legtöbb leletanyagot ebből a gödörből gyűjtöttük. Az állatcsontok mellett kézzel formált edénytöredékek, többek között kisebb bögrétöredékek kerültek elő. A leletek alapján a késő bronzkori objektumok a halomsíros kultúra emlékének képviselik.

A szelvény teljes területén kerültek elő újkori, néprajzi leletanyaggal keltezhető objektumok, melyek többsége méhkas alakú, tálszerű vagy hordószerű kialakítású gödör volt. Ezek mellett egy kemencés épület részletét is megfigyeltük. Több újkori objektumból kerültek elő bronzkori töredékek is, mely alapján bronzkori megtelepedéssel a nyomvonal teljes hosszában számolni kell.

A feldolgozás után a leletanyag a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Múzeumi Szervezeténél kerül elhelyezésre.

Munkatársak: Nagy Norbert, Takács Gábor, Tarjányi László ásatási technikuskok.

PÓPITY DÁNIEL

102. Csávoly, Szentiványi-felső-dűlő (KÖH 73245)

(Bács-Kiskun megye) B

Csávoly településtől ÉÉK-re, két ÉÉNy–DDK-i dombháton húzódik a HT-141 jelű lelőhely, melyet a Magyar–Horvát gázvezeték építéséhez kapcsolódó megfigyelés során azonosítottak. A fent említett dombhátsókat K–Ny-i irányban keresztezi a tervezett vezeték nyomvonala. Az 5 m széles és 150 m hosszú (96,050–96,200 km) kijelölt szelvényben 2010. április 16–28. között végeztük el a feltárást. A lehumuszolt 798 m²-ből a régészeti fedett terület 434 m² volt. A talajtakaró gépi eltávolítása nyomán az altalajon változó mélységben (30–100 cm) előkerült 6 objektum (13 db stratigráfiai egység) feltárását tudtuk elkülöníteni. Ezek közül 5 kerítő- és vízelvezető árkoknak,